

JURIDISK RÅDGIVER

CVR: 39 83 99 62

Lov om juridisk rådgivning nr. 419 af 9. maj 2006

CHRISTIAN HARLANG
INTERNATIONAL LEGAL CONSULTANT
(ILC) COPENHAGEN • DENMARK

**HØJESTERETS DOM AF TIRSDAG D. 31. MAJ 2022 KL. 12.00
FÅR – UANSET UDFALDET – AFGØRENDE BETYDNING FOR,
OM DANMARK SOM RETSSTAT FORMÅR FØLGENDE:**

- 1. AT KRIGENS LOVE OVERHOLDES I HANDLING**
- 2. AT HØJESTERET (OG DERMED FREMTIDIGT
DOMSTOLENE I DANMARK) HÅNDHÆVER KRIGENS
LOVE OG PLACERER ANSVAR OG GIVER
RETFÆRDIGHED TIL OFRENE, NÅR DET ER GÅET
GALT, SOM DET SKETE UNDER OPERATION GREEN
DESERT I IRAK FOR DEN DANSKE BATALJON.**

Højesterets dom vil således vise, om der er reel dækning på dansk side for en udtalelse fremsat af udenrigsminister Jeppe Kofod under Europarådets udenrigsministtermøde i Torino d. 20. maj 2020

For menneskerettighederne, demokrati og retsstat er det meget vigtigt, at tortur og andre overgreb bliver retsforfulgt.

Kan Højesteret give medhold til såkaldt "redress" til samtlige de 23 torturofre og evt. i den forbindelse bestemme, at sagerne skal gå om ved Østre Landsret som følge af de mange juridiske "vejsidebomber", som Kammeradvokaten har forsøgt at standse sagen med, ofte med Østre Landsret som medspiller?

Svaret er, at Højesteret absolut har muligheden. Processtoffet for redress er stærke og gedigne.

Højesterets resultat kan være ét af følgende:

For det første: Om sagerne skal gå om ved de danske domstole, således at der kan gennemføres en betryggende og forsvarlig undersøgelse og afgørelse af sagerne i førsteinstans ved Østre Landsret, hvor der fra de 23's side er mulighed for at kunne

deltage i processen, overhøre Forsvarsministeriets vidners forklaringer, selv begære egne vidner afhørt og ved pålæg fra retten fra Forsvarsministeriets arkiver fremskaffe de relevante dokumenter og fjernelse af den store mængde sort tusch, der fortsat præger det, der overhovedet er fremlagt.

Hvis Højesteret ikke træffer en sådan bestemmelse om, at sagerne er en "ommer", dvs. ikke giver medhold i proceskravet om hjemvisning til Østre Landsret, betyder dette, at Højesteret tillader, at Højesteret som den øverste retsinstant i Danmark afslutter sagen på det nuværende ufuldstændige grundlag og på trods af de diskriminerende omstændigheder som de 23 har været udsat for ved de danske domstole siden 2011.

Som det fremgår af de 23's erklæring af d. 28. april 2022, hvori der er henvist til deres erklæring af d. 11. februar 2019 og 8. september 2020, har undertegnede som juridisk rådgiver for de 23 i Europa mandat til at indbringe sagerne for den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Dette burde ikke ske. Højesteret bør finde frem til, at sagerne skal gå om.

Hvis Højesteret ikke bestemmer dette, skal den samtidig bestemme følgende:

For det andet: Om landsrettens afgørelse af 15. juni 2018 skal ændres. Forsvarsministeriet kræver pure frifindelse. De 23 kræver forhøjelse af erstatningerne, der skal gives til samtlige 23 på et niveau der svarer til det ansvar, som Danmark har for at have taget disse uskyldige mennesker til fange, ikke løsladt dem, men i stedet overgivet dem til torturfængslet. Det er deres krav, at der udover udmålingen af erstatningskrav også gives dem compensation for de mishandlinger som civile procesparter, som de har været udsat for ved de danske domstole fra 2011 og til 2022. Det har taget for lang tid, og undervejs har de været udsat for krænkelser i form af bl.a. diskrimination af deres adgang til at deltage i sagen og dermed deres mulighed for at komme til orde med egne vægtige erklæring afgivet under strafansvar som parter og vidner i hinandens respektive sager.

Hvis Højesteret ikke bestemmer, at sagerne skal gå om, og ikke når frem til rimelige afgørelser med hensyn til deres krav om erstatning for det der hændte dem under Operation Green Desert og torturopholdene i uger og måneder herefter og heller ikke for de mishandlinger, som retssystemet i Danmark har udsat dem for, vil jeg, således som de har instrueret mig om, - beklageligvis – skulle indbringe sagerne for den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg for at opnå retfærdighed for de 23 og fuld opklaring af, hvorfor og hvorledes dansk militær begik de alvorlige fejl under Operation Green Desert i Irak.

- - - - -

Det er let at se, at Forsvarsministeriet af politiske og af andre grunde for embedsværket og ansvarlige politikere, har en stor interesse i, at næstefter at sagerne overhovedet ikke skulle komme frem til de danske domstole, ønskes de forklejet i den offentlige bevidsthed.

Efter de snart 11 år ved de danske domstole, der ifølge internationale konventioner er de nationale instanser, der skal tage sig seriøst af sager hvori der kan foreligge tortur, er det heller ikke vanskeligt at forestille sig, at domstolene, og nu Højesteret, i meget vidt omfang også har en interesse i at forkleje sagernes eksistens overfor offentligheden.

Dette bør skærpe den fjerde statsmagts oplysning om sagen, i stedet for som det i vidt omfang er tilfældet, det modsatte.

- - - - -

Vil Højesteret? Svaret herpå er, at det alene beror på de 7 højesteretsdommeres vilje. Juraen er tilstrækkelig for at give de 23 retfærdighed i det danske retssystem. Højesteret har således mulighed for at vise, at det ikke er tomme ord, når Danmark internationalt hævder at stå i spidsen for bekæmpelsen af tortur samt for demokrati og menneskerettigheder. Man kan håbe, at det sker. Reelt set er juraen mere end tilstrækkelig. Spørgsmålet er, om man vil afsige en politisk dom i den forstand, at man vil skåne magtsystemet i Danmark for at blive sat på plads i en så ekstraordinært alvorlig sag.

Tør Højesteret? Svaret er, at de burde de have mod til: Al national dansk ret og al international ret forbyder tortur og forpligter staten til at håndhæve reglerne og placere et ansvar, både af hensyn til opnåelse af retfærdighed for torturofrene og af hensyn til samfundet for at vise, at der bliver reageret overfor disse groveste krænkelse af menneskerettigheder. Dommerne besidder en ophøjet privilegeret stilling i samfundet. De har ikke nogen personlig risiko for at afsige en rigtig dom, selvom den bliver upopulær hos Forsvarsministeriet og andre magthavere. Man må tro og håbe, at de 7 dommere som følge af de voldsomme omstændigheder vil træde i karakter og gøre det arbejde, som de er ansat til som såkaldte "hæderværdige" dommere, i stedet for at holde hånden over politiske og militære magthavere, således som vi i vidt omfang har set det finde sted igennem alle disse snart 11 år.

Inspirationen til at træffe rigtige afgørelser i de 23 sager har de syv højesteretsdommere, der har behandlet sagen i forbindelse med den mundtlige høring ved de oplysninger om

mishandlinger, som på trods af Kammeradvokatens bestræbelser alligevel er piblet frem som sandheder, fået til overflod. Tør de gøre arbejdet?

Jeg er bekendt med, at en gruppe af bekymrede borgere afholder en demonstration ved trappen til Højesteret tirsdag d. 31. maj 2022 straks efter kl. 12.00, hvor dommen er afsagt af Højesteret, og hvor der vil blive oplyst nærmere om sagens videre gang på vegne af de 23 torturoverlevende.

København, d. 30. maj 2022

Christian Harlang